

Gorzów Wlkp., dnia 31 grudnia 2015 r.

PS-VI.431.3.2015

Pan
Łukasz Kasprzyk
Przewodniczący
Powiatowego Zespołu do Spraw
Orzekania o Niepełnosprawności
w Nowej Soli

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2 w związku z art. 6c ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) oraz § 2 pkt 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 29), członkowie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w okresie od dnia 24 sierpnia 2015 r. do dnia 7 września 2015 r. przeprowadzili, z upoważnienia Wojewody Lubuskiego, kontrolę problemową w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Nowej Soli.

Zakres kontroli obejmował ocenę orzeczeń, co do ich zgodności z zebranymi dokumentami i z przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności lub stopniu

niepełnosprawności, jak również prawidłowość postępowania orzeczniczego, zgodność kwalifikacji członków powiatowego zespołu z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2015 r., poz. 1110) oraz koszty utrzymania Zespołu.

Z zakresu kontroli wynikał jej przedmiot, jakim było zbadanie:

1. Prawidłowości postępowania orzeczniczego, w szczególności w zakresie doboru składu orzekającego, właściwego do rozpatrzenia wniosków o wydanie orzeczenia;
2. Prawidłowości wydawanych w trybie samokontroli orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
3. Czasookresu wydawania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
4. Stanu kadrowego i kwalifikacji członków PZON;
5. Kosztów utrzymania Zespołu (głównie media, czynsz).

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w przypadku stwierdzenia w wyniku kontroli nieprawidłowości lub naruszeń prawa w zakresie przedmiotu kontroli, organ upoważniony do kontroli, niezwłocznie po podpisaniu protokołu kontroli, sporządza wystąpienie pokontrolne, które przekazuje kierownikowi podmiotu kontrolowanego.

Ustalenia kontroli przedstawione zostały w protokole kontroli, doręczonym Panu w dniu 22.10.2015 r. Po wniesieniu przez Pana zastrzeżeń z dnia 27.10.2015 i następnie ustosunkowaniu się do nich stanowiskiem Zespołu kontrolnego z dnia 30.11.2015 r., protokół kontroli został przez Pana podpisany w dniu 07.12.2015 r. W ramach stanowiska Zespołu kontrolnego do wniesionych uwag, uwzględniono jedno z trzech zastrzeżeń, zmieniając stosownie treść protokołu kontroli. W związku z ustaleniami kontroli, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne. Proszę o zapoznanie się z jego treścią, a także o realizację uwag i zaleceń pokontrolnych w nim zawartych.

W zakresie prawidłowości postępowania orzeczniczego, w szczególności w zakresie prawidłowości doboru składu orzekającego właściwego do rozpatrzenia wniosków o wydanie orzeczenia, Zespół kontrolny po analizie przedłożonych dokumentów nie stwierdził uchybień w realizacji zadań pod względem:

- pisemnego wyznaczania składu orzekającego przez Przewodniczącego PZON i analizy dokumentacji medycznej, dokonywanej przez lekarza;
- umorzenia postępowania z powodu zgonu osoby zainteresowanej (sprawa o numerze: ON.8321.2.120.A.2014);
- pozostawienia wniosku bez rozpoznania z uwagi na nieusprawiedliwione niestawiennictwo (sprawa o numerze: ON.8321.1.185.2014).

Zgodnie z § 19 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, przewodniczący powiatowego zespołu wyznacza skład orzekający, w tym przewodniczącego składu orzekającego, spośród członków zespołu (...) Przewodniczącym składu orzekającego jest lekarz, specjalista w dziedzinie odpowiedniej do choroby zasadniczej dziecka lub osoby zainteresowanej.

W 11 skontrolowanych aktach spraw o numerach: ON.8321.2.8.2014; ON.8321.2.388.2014; ON.8321.2.986.2014; ON.8321.2.1013.2014; ON.8321.2.1200.2014; ON.8321.2.1259.2014; ON.8321.2.1918.2014; ON.8321.2.2425.2014; ON.8321.2.3799.2014; ON.8321.2.3877.2014; ON.8321.2.4022.2014 orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane zostały przez lekarzy o specjalizacjach nieodpowiednich do chorób zasadniczych osób orzekanych.

Ponadto w 4 skontrolowanych aktach spraw, tj. ON.8321.2.1274.2014; ON.8321.2.3493.2014; ON.8321.1.642.2014; ON.8321.2.3624.2014, dotyczących wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności przewodniczącymi składu orzekającego byli lekarze nie będący specjalistami w dziedzinie laryngologii, podczas gdy w wyniku procedury orzeczniczej, zostały wydane orzeczenia z symbolem chorobowym 03-L. Jak wynika z wyjaśnień Przewodniczącego PZON spowodowane to było brakiem w składzie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Nowej Soli lekarza – specjalisty z zakresu otolaryngologii.

W toku kontroli stwierdzono duże dysproporcje w udziale poszczególnych specjalistów (psycholog, pedagog, doradca zawodowy i pracownik socjalny) przy wydawaniu orzeczeń. W 32 sprawach, dotyczących wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności o numerach: ON.8321.2.8.2014; ON.8321.2.149.2014; ON.8321.2.369.2014;

ON.8321.2.445.2014; ON.8321.2.388.2014; ON.8321.2.641.2014; ON.8321.2.900.2014; ON.8321.2.986.2014; ON.8321.2.1124.2014; ON.8321.2.1200.2014; ON.8321.2.1331.2014; ON.8321.2.1630.2014; ON.8321.2.1674.2014; ON.8321.2.1716.2014; ON.8321.2.1699.2014; ON.8321.2.1918.2014; ON.8321.2.1999.2014; ON.8321.2.2086.2014; ON.8321.2.1893.2014; ON.8321.2.2180.2014; ON.8321.2.2364.2014; ON.8321.2.2521.2014; ON.8321.2.2740.2014; ON.8321.2.3074.2014; ON.8321.2.3361.2014; ON.8321.2.3248.2014; ON.8321.2.3493.2014; ON.8321.2.3676.2014; ON.8321.2.3856.2014; ON.8321.2.3877.2014; ON.8321.2.3840.2014; ON.8321.2.4022.2014 wydane zostały orzeczenia zawierające symbole przyczyny niepełnosprawności głównie 10-N, 12-C, 02-P, 06-E, 01-U. W ww. postępowaniach, obok lekarza, orzekał specjalista – pracownik socjalny lub doradca zawodowy, zamiast wymaganego udziału psychologa. Poza tym w 7 sprawach dotyczących wydania orzeczenia o niepełnosprawności o numerach: ON.8321.1.141.2014; ON.8321.1.147.2014; ON.8321.1.440.2014; ON.8321.1.502.2014; ON.8321.1.508.2014; ON.8321.1.642.2014; ON.8321.1.653.2014 przy wydaniu orzeczenia nie brał udziału pedagog lub psycholog.

Zestawienie posiedzeń składów orzekających, w których udział brali poszczególni specjaliści, ukazuje znaczną nadreprezentację pracowników socjalnych przy wydawaniu orzeczeń (Pani Staniec Elżbieta - 2014 r. – 118 posiedzeń, 2015 r. - 70 posiedzeń; Pani Szczepaniak Anna – 2014 r. – 135 posiedzeń, 2015 r. - 70 posiedzeń.), głównie kosztem psychologów i pedagogów.

Zgodnie z art. 132 § 1 K.p.a., jeżeli odwołanie wniosły wszystkie strony, a organ administracji publicznej, który wydał decyzję, uzna, że to odwołanie zasługuje w całości na uwzględnienie, może wydać nową decyzję, w której uchyli lub zmieni zaskarżoną decyzję. Zgodnie z przytoczonym wyżej artykułem, warunkiem wydania orzeczenia przez organ I instancji w trybie samokontroli jest przychylenie się do całości odwołania.

W zakresie prawidłowości orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych w trybie samokontroli, w wyniku kontroli stwierdzono, uchybienia głównie w zakresie terminowości wydawania tych orzeczeń oraz wykroczenia poza żądanie strony zawarte w odwołaniu. Wskazane uchybienia stwierdzono w sprawach o numerach: ON.8321.2.1598.2014, ON.8321.2.3826.2014, ON.8321.2.468.2015, ON.8321.2.1812.2015. Zespół kontrolny stwierdził także uchybienia w zakresie sposobu redagowania decyzji administracyjnych wydawanych w omawianym trybie.

Zgodnie z § 3 ust. 5 i 6 w/cyt. rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, stopień niepełnosprawności osoby

zainteresowanej orzeka się na czas określony lub na stałe, przy czym niepełnosprawność dziecka orzeka się na czas określony, jednak na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez dziecko 16 roku życia.

W kwestii czasookresu wydawania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, w zbadanej grupie 100 spraw, w toku kontroli analizowano również wszystkie orzeczenia, znajdujące się w aktach osobowych wnioskodawców wydane od złożenia pierwszego wniosku do Powiatowego Zespołu. Ustalono w ten sposób, że na przestrzeni lat 2001 – 2014 średni czasookres ważności orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wynosił 2 lata. Podobnie było w okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. – średnio orzeczenia wydawano na 2 lata. Jest to termin niezrozumiale krótki, generujący wysokie koszty związane z utrzymaniem Powiatowego Zespołu. Poza tym, w zakresie kosztów utrzymania Zespołu (głównie media, czynsz), Zespół kontrolny nie stwierdził nieprawidłowości.

Kwalifikacje członków powiatowych zespołów określa § 21 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania, zgodnie z którym „członkowie powiatowego zespołu powinni spełniać następujące wymogi kwalifikacyjne:

- 1) przewodniczący zespołu – ukończone studia magisterskie lub wyższe studia medyczne;
- 2) sekretarz – ukończone studia magisterskie na kierunku prawo lub administracja;
- 3) lekarz:
  - a) prawo wykonywania zawodu lekarza,
  - b) specjalizacja co najmniej I stopnia w jednej z dziedzin mających zastosowanie w procesie orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności;
- 4) psycholog – ukończone magisterskie studia na kierunku psychologia;
- 5) pedagog – ukończone magisterskie studia na kierunku pedagogika;
- 6) doradca zawodowy – ukończone magisterskie studia na kierunku psychologia, pedagogika, socjologia lub zawodowe studia wyższe o specjalności doradztwo zawodowe albo studia podyplomowe o specjalności doradztwo zawodowe;
- 7) pracownik socjalny – kwalifikacje określone w przepisach o pomocy społecznej.”

W zakresie stanu kadrowego i kwalifikacji członków Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, Zespół kontrolny stwierdził, iż Przewodniczący, Sekretarz, lekarze, psycholodzy, pedagodzy i pracownicy socjalni posiadają wymagane kwalifikacje, pozwalające sprawować wykonywane funkcje. Natomiast doradca zawodowy nie posiada

wymaganych kwalifikacji do orzekania w sprawach osób niepełnosprawnych – ma ukończone studia wyższe zawodowe na kierunku pedagogika w zakresie pedagogiki pracy socjalnej.

Ponadto z wydruku z systemu EKSMOoN z dnia 27.08.2015 roku przedstawionego do wglądu podczas kontroli wynika, że system nie jest aktualizowany na bieżąco. Brak systematycznego wprowadzania danych do systemu EKSMOoN powoduje przedkładanie wojewodzie nieprawidłowych danych w kwartalnych informacjach o realizacji zadań Powiatowego Zespołu.

Zespół kontrolny stwierdził również, iż z dniem 01.07.2014 r. zostało nałożone na Przewodniczących powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności nowe zadanie, jakim jest wydawanie kart parkingowych. Nie znajduje ono odzwierciedlenia w zadaniach PZON w Nowej Soli wymienionych w Regulaminie Organizacyjnym Starostwa Powiatowego, ani w żadnym późniejszym akcie zmieniającym Regulamin, przedłożonym Zespołowi Kontrolnemu.

Biorąc pod uwagę analizę całokształtu działań podmiotu kontrolowanego, Zespół kontrolny wydaje ocenę pozytywną z nieprawidłowościami. Odpowiedzialnym za wskazane nieprawidłowości jest Przewodniczący Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Nowej Soli, który jest kierownikiem podmiotu kontrolowanego. Odpowiedzialność Przewodniczącego ogranicza się do jego uprawnień i kompetencji pracowniczych. Zgodnie z § 19 ust. 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, Przewodniczący Zespołu organizuje obsługę administracyjno-biurową Zespołu i reprezentuje Zespół na zewnątrz.

Uwagi i zalecenia pokontrolne, zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Zobowiązuje się Pana Łukasza Kasprzyka – Przewodniczącego Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Nowej Soli przy ul. Piłsudskiego 65 do:

1. Właściwego doboru do składów orzekających lekarzy o specjalizacjach odpowiednich do chorób zasadniczych osób niepełnosprawnych;
2. Podjęcia działań zmierzających do powołania do składu PZON lekarza specjalisty z dziedziny otolaryngologii.

3. Właściwego doboru pozostałych specjalistów do rozpatrywania wniosków o wydanie orzeczenia – częstszego powoływania do składów orzekających pedagogów i psychologów, szczególnie do rozpatrywania wniosków niepełnosprawnych, których głównym kodem chorobowym jest symbol: 10-N, 12-C, 02-P, 06-E, 01-U;
4. Właściwego stosowania instytucji samokontroli;
5. Przeanalizowania z lekarzami – członkami PZON zasadności wydawania orzeczeń na krótki okres (średnio na 2 lata);
6. Wystąpienia do Starosty Powiatu Nowosolskiego o odwołanie doradcy zawodowego, który nie posiada wymaganych kwalifikacji do orzekania w sprawach osób niepełnosprawnych;
7. Bieżącego aktualizowania systemu EKSMOoN;
8. Bieżącego aktualizowania Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w zakresie dotyczącym zadań PZON lub sygnalizowania właściwym instancjom w strukturze samorządu powiatowego konieczności dokonywania przedmiotowych aktualizacji.

Na podstawie § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, kierownik podmiotu kontrolowanego zobowiązany jest do zawiadomienia organu kontrolnego o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Informację należy przekazać Wojewodzie Lubuskiemu za pośrednictwem Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w czterech jednobrzmiących egzemplarzach.

Otrzymują:

- 1) Adresat,
- 2) Starosta Powiatu Nowosolskiego,
- 3) Starosta Powiatu Wschowskiego,
- 4) Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Gorzowie Wlkp.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Grażyna Jelska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej